

Choć jakość powietrza w Europie ulega stopniowej poprawie, wyzwania związane z zanieczyszczeniami atmosferycznymi wciąż są poważne – wynika z najnowszego rocznego raportu Serwisu Monitorowania Atmosfery Copernicus (CAMS). Opracowanie oparte na danych referencyjnych i zaawansowanym modelowaniu atmosferycznym uwzględnia sytuację w całej Unii Europejskiej, a jego wnioski mają istotne znaczenie także dla Polski.

Poprawa mimo trudnych warunków pogodowych

Raport za 2024 rok pokazuje, że mimo rekordowo gorącego lata nie doszło do znacznego wzrostu stężenia ozonu – wyjątkiem była południowo-wschodnia część kontynentu, gdzie słoneczne i upalne dni sprzyjały jego kumulacji. W Polsce oraz innych krajach Europy Środkowej poziom ozonu utrzymał się na umiarkowanym poziomie, co można uznać za pozytywną wiadomość, biorąc pod uwagę wpływ tego gazu na zdrowie układu oddechowego.

Spadek poziomów NO₂ i pyłów zawieszonych

Dane wskazują na dalszy spadek stężeń dwutlenku azotu (NO₂), który tradycyjnie kumuluje się głównie w dużych aglomeracjach miejskich i strefach przemysłowych – w Polsce szczególnie na Górnym Śląsku. Jeszcze bardziej widoczne są zmiany w zakresie pyłów PM_{2.5} i PM₁₀. Oba wskaźniki były niższe w porównaniu do poprzednich lat w niemal całej Europie, co przypisuje się m.in. łagodnym warunkom atmosferycznym oraz spadającym emisjom z sektora indywidualnego ogrzewania.

Polskie dane są zgodne z europejskim trendem. Widoczna jest poprawa wynikająca z działań takich jak wymiana przestarzałych systemów grzewczych, rozwój niskoemisyjnego transportu czy kontrola emisji przemysłowych. Niemniej jednak eksperci zwracają uwagę, że pełne wdrożenie nowych unijnych przepisów w zakresie jakości powietrza będzie wymagać wzmocnienia działań, zwłaszcza na poziomie lokalnym.

Największe epizody zanieczyszczeń w 2024 roku

W 2024 roku odnotowano siedem głównych epizodów zanieczyszczenia powietrza. Wśród nich znalazły się przypadki wysokiego stężenia pyłu zawieszonego PM_{2.5}, wynikające z transgranicznego transportu zanieczyszczeń oraz lokalnego spalania paliw stałych w gospodarstwach domowych – problem dotyczył m.in. Polski, Węgier i Czech. Dodatkowym wyzwaniem były dwa epizody napływu pyłu saharyjskiego – w styczniu oraz na przełomie marca i kwietnia. Szczególnie wiosenny incydent doprowadził do rekordowej liczby przekroczeń norm PM₁₀ w Europie Środkowej.

Pożary lasów, zwłaszcza te w Portugalii, również zostały odnotowane jako istotne źródło zanieczyszczeń. Wpływ na jakość powietrza w innych regionach kontynentu był jednak ograniczony, gdyż dym został wyniesiony na wyższe partie atmosfery i przemieścił się bez większych skutków przy powierzchni ziemi.

Trend spadkowy, ale nie czas na samozadowolenie

Eksperti podkreślają, że w czterech z ostatnich pięciu lat – 2020, 2022, 2023 i 2024 – stężenia PM_{2.5} utrzymywały się na relatywnie niskim poziomie. Sugeruje to długofalowy trend spadkowy, który może być efektem postępu technologicznego, zmiany paliw grzewczych i rosnącej świadomości ekologicznej. Jednak mimo tych postępów, wciąż istnieją regiony – zwłaszcza miejskie i przemysłowe – gdzie

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: środa, 23, lipiec 2025 13:58

Tomasz Smaś

Odłony: 566

przekroczenia norm są regularne i problematyczne.

Niepokojącym aspektem pozostaje nadal wysoka presja zanieczyszczeń w największych aglomeracjach oraz w obszarach z dominującym przemysłem ciężkim i energetyką. Warunki meteorologiczne oraz lokalna topografia dodatkowo komplikują sytuację i utrudniają skuteczną dyspersję zanieczyszczeń.

Współpraca i technologie kluczowe dla przyszłości

Instytuty badawcze oraz eksperci zaangażowani w projekt CAMS wskazują na rosnącą potrzebę współpracy międzynarodowej w zakresie identyfikacji źródeł zanieczyszczeń i wymiany danych. Copernicus, jako część programu UE, nie tylko monitoruje jakość powietrza, ale dostarcza również narzędzi analitycznych umożliwiających podejmowanie trafnych decyzji środowiskowych.

Zdaniem naukowców konieczne są dalsze działania regulacyjne, technologiczne oraz edukacyjne, aby zapewnić trwałą poprawę jakości powietrza. Kluczowe znaczenie będzie miała także implementacja nowej dyrektywy unijnej, której normy są znacznie bardziej rygorystyczne.

Pełna treść raportu dostępna jest [TUTAJ](#).

Źródło: IP